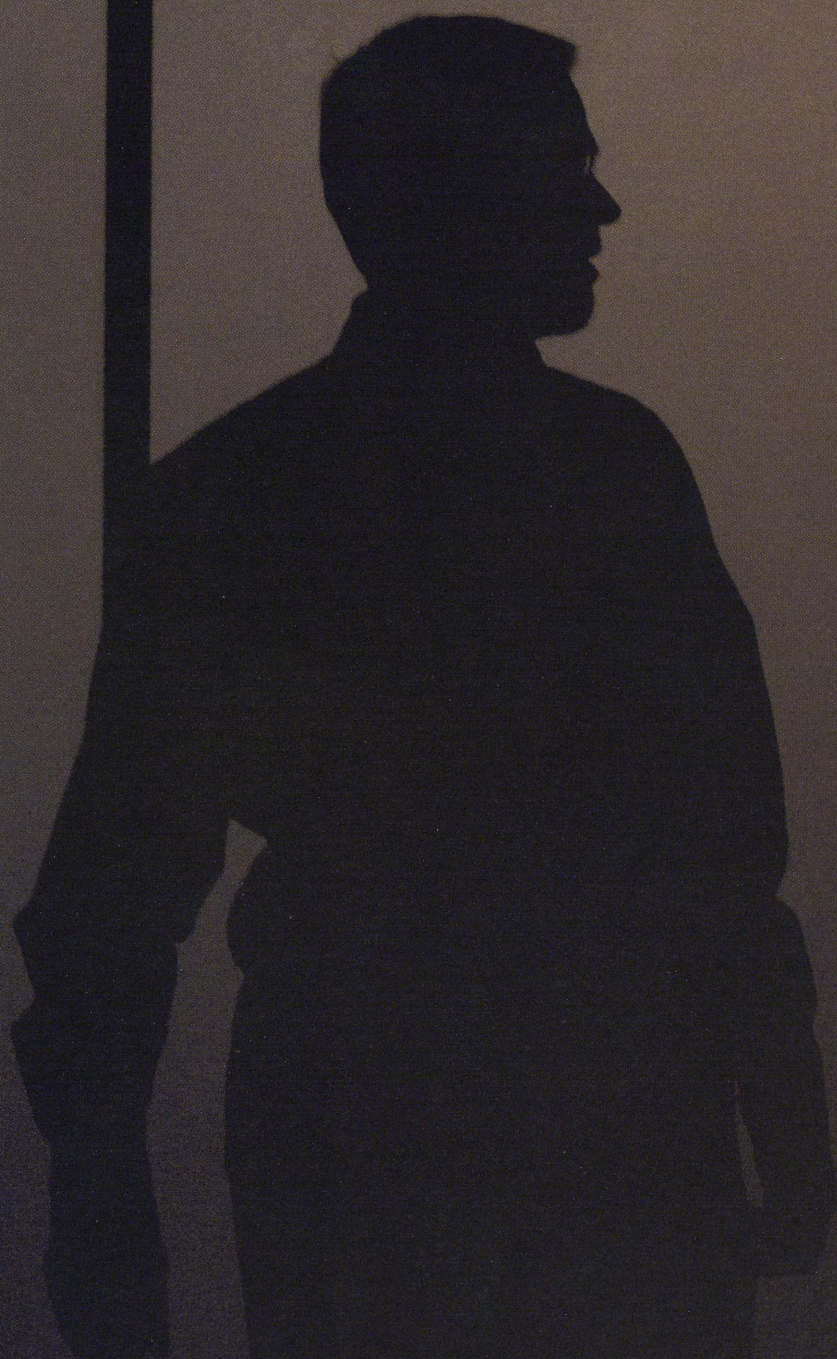

BLACKBIRD

Av David Harrower

DNS DEN
NATIONALE
SCENE

Nasjonalbiblioteket
Depotbiblioteket

Hvor går grensen?

De siste fem årene har det vært en økning på hele 22,1 prosent i antall anmeldte seksualforbrytelser her i landet. Politiets egne tall viser at bare i fjor ble det anmeldt 4456 forbrytelser, hvorav 1396 omfattet incest, seksuell omgang eller handling med barn under 16 år.

Loven i Norge er krystallklar. Det er kriminelt å ha sex med en som ikke har fylt 16 år.

Blackbird handler om seksuelt misbruk. Una i *Blackbird* var bare 12 år da hun hadde sex med den førtiårige Ray på et hotellrom. Ray blir avslørt og soner sin dom i fengsel.

I stykket blir overgriperen oppsøkt av Una 15 år senere. Hun ønsker både å fordømme, forklare og forstå. Hvis det overhodet er mulig. Vil Una ha hevn og oppreisning? Kan følelsen av misbruk forsvinne? Hva har Ray å si til sitt forsvar? Var han bare en sjofel pedofil, eller er bildet mer komplekst?

David Harrower ble inspirert til å skrive *Blackbird* etter å ha lest om den amerikanske eks-soldaten Toby Studebaker. Han stakk av med en tolv år gammel jente han hadde møtt på internett.

Blackbird stiller mange spørsmål rundt grensene mellom overgrep og kjærlighet. Det er et sterkt drama og en tidvis ubehagelig sjelelig konfrontasjon. Det er samtidig en modig tekst om et ubehagelig og alvorlig tema.

David Harrower vant Laurence Olivier Award for beste nye teaterstykke i 2006 for sitt manus til *Blackbird*.

Bjørn Willberg Andersen og Reny Marie Folgerø har måttet utfordre både seg selv og hverandre gjennom å jobbe med dette materialet.

Velkommen på Den Nationale Scene!

Et vanskelig tema

AV SOLRUN TOFT IVERSEN

Kan man snakke om fysisk kjærlighet mellom barn og voksne? Medfører utsagnet ”en gang over griper – alltid over griper ” riktighet?

Det er ingen enkle spørsmål dramatiker David Harrower konfronterer oss med i kveldens forestilling. De er utfordrende og sårbare. Utfordrende er det også for skuespillerne som skal gå inn i materialet med åpent sinn og forsvare nyansene i det. Det krever mot. Det gjør det også for dere, publikum, som går inn og opplever det sammen med dem.

En god teateropplevelse etterlater tanker og følelser. Den avler diskusjon og refleksjon. Og noen ganger behov for ytterligere bearbeidelse. Her finnes gode og kompetente samtalepartnere:

Kirkens SOS-telefon 815 33 300
Støttesenter Mot Incest 800 57 000
www.smih.no

OM FORFATTEREN DAVID HARROWER

David Harrower ble født i Edinburgh i 1966. I et intervju sier han at han vokste opp i et hjem hvor de bare hadde tre bøker i bokhyllen. I dag er han en av Skottlands mest anerkjente og særpregete dramatikere.

AV TOVE JENSEN HOLMÅS

Harrower debuterte i 1995 med skuespillet *Knives in hens* - på norsk: *Knivar i høner*, oversatt av Jon Fosse. Handlingen foregår i et slags førindustrielt samfunn. Landsbyens plogkar er en patriark, gift med en uselvstendig og vag kvinne, og stykket handler om denne kvinnens selvrealisering. Mølleren lærer henne å lese og skrive, hun ser at språk er makt. Skuespillet har preg av allegorisk stil, og et element i handlingen er også det klassiske trekantdramaet. *Knivar i høner* hadde premiere på Traverse Theatre i Edinburgh i 1995, og hadde suksess både hos kritikere og hos publikum. Det ble satt opp på Det norske Teatret i 1997.

Blant Harrowers senere skuespill kan nevnes *Presence*, som kom i 2001 og har tema fra The Beatles' tidlige karriere som unggutter i Hamburg. Det hadde premiere på Royal Court Theatre. Deretter fulgte *Dark Earth*, med premiere på Traverse Theatre 2003. Stykket tar opp krisen og konflikten mellom by og land, og har et symbolistisk preg. Den Antoniske mur er en del av skuespillets visuelle landskap.

I 2005 ble så *Blackbird* satt opp i Edinburgh av stjerneregissøren Peter Stein. Skuespillet hadde suksess, og det har fått flere priser. *Blackbird* ble senere satt opp på Albery teater i London og har vært ute på turne i England.

Harrower tar i sine verk gjerne opp sære og vanskelige forhold mellom mennesker, fra søsken som ikke har snakket sammen på 14 år, til unge mennesker som har vært i fosterhjem

og skal trene på å leve selvstendig i en egen leilighet. I 2009 kom *Lucky Box* - i en stil som kan minne om Becketts. Forfatteren tar denne gang opp generasjonsmotsetninger. Også dette skuespillet hadde premiere på Traverse Theatre i Edinburgh.

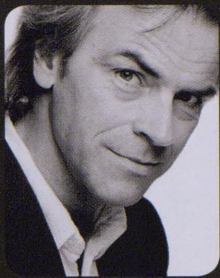
David Harrower skriver ikke bare problemorienterte skuespill, han fikk også god kritikk for det morsomme *Good with people*, oppført i Glasgow i 2010 –og på Hotel Neptun i Bergen i 2011 under tittelen *Flink med folk*. Wenche Kvamme og Pål Rønning hadde de to rollene, - Frode Bjørøy hadde regi, og oppsetningen ble svært godt mottatt også i her i byen.

David Harrower har for øvrig oversatt og bearbeidet en god del nye og eldre skuespill av kjente forfattere, deriblant Pirandellos *Seks personer søker en forfatter*, Schillers *Maria Stuart* og Tsjekhovs *Ivanov*. Han har også vært sterkt opptatt av Jon Fosse, og har bearbeidet en oversettelse av hans *Jenta i sofaen*. Harrower har så langt hatt en strålende karriere. Han er grenseoverskridende, tar hverdagslige situasjoner og setter dem inn i en merkelig tidløs kontekst, noe som dermed gir dem et preg av fantasi og allegori. Mange kritikere påpeker det sceniske sterke i skuespillene, dette at nye fasetter åpner seg på scenen – dimensjoner man ikke la merke til ved lesning av skuespillet. I dag bor og arbeider David Harrower i Glasgow.

ENSEMBLE

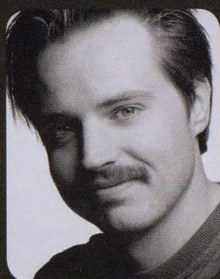
BJØRN WILLBERG ANDERSEN er en av de mest kjente blant DNS sine skuespillere. Han gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 1988 og har vært ansatt ved Den Nationale Scene siden. Høsten 2010, samt i fjor høst og vinter, spilte han i tospann med tidligere teatersjef Bjarte Hjelmeland i *La Cage aux Folles*. I 2011 spilte Bjørn også i *Peder Påske* og *Alt om min mor* på Store Scene. Han er også kjent for sin tolkning av Gunnar Staalesens *Varg Veum* både i radioteatret og på scenen i *Falne engler* (2006).

I tillegg har han bakgrunn fra bl.a. Riss Dansekompani og har vært skuespiller ved diverse film-, radio- og TV-produksjoner. Bjørn ble tildelt Pernillestatuetten i 1996 for sitt skuespillerarbeid.

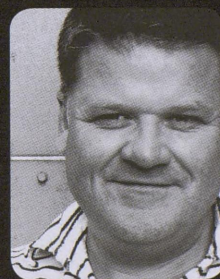
RENY MARIE G. FOLGERØ gikk ut fra Statens Teaterhøgskole i 2001 og debuterte på DNS i *Heksene* av Roald Dahl samme år. I 2010 spilte Reny i *Dyrene i Hakkebakkeskogen*, *Invasjon* og *Min Familie*. I fjor hadde hun hovedrollen som Lynn i Liv Heløes *Blå jakt* (2011). Hun har også vært tilknyttet film- og radioproduksjoner. Reny fikk Pernillestatuetten i 2007 for sin innsats for å gjenreise Kabul Teater, nasjonalteatret i Afghanistan.

BAK SCENEN

Regissør **ANDERS DALE** er utdannet ved Statens Teaterhøgskole og har arbeidet som regissør og skuespiller siden 1994. Han debuterte som Joe i Tony Kushners *Engler i Amerika* på Rogaland Teater samme år, og har siden vært med i en rekke produksjoner. I 1997 var Dale nominert til Gullruten for sin innsats i NRKs dramaserie *Blodsband*, og de siste årene har han blant annet medvirket i: Dostojevskijs *Drømmeren* (2006), Fosses *Dødsvariasjonar* (2007), *Mann uten hensikt* av Arne Lygre (2008), Tsjekhovs

Onkel Vanja (2009), *Jungelboken 2099* (2010/11), og Ibsens *Peer Gynt* (2011). På Den Nationale Scene kjenner vi ham godt fra *Amadeus* (2001) og *En handelsreisendes død* (2008). I 2006 hadde Dale regi på Stephen Belbers *Tape*, og våren 2011 regisserte han *Hvem er redd for Virginia Woolf*, begge for Rogaland Teater. *Blackbird* er Dales regidebut på Den Nationale Scene.

Scenograf **OLAV MYRTVEDT** er scenograf og kostymedesigner, og er utdannet ved Danmarks Design Skole. Han har arbeidet som scenograf innen både teater og dans siden 1995, og har medvirket i produksjoner på blant annet Den Nationale Scene, Nationaltheatret, Stockholms Stadsteater, Gøteborgsoperaen og Aalborg Teater. Han er kjent for sine mange oppgaver med Jon Fosse-oppsetninger, som *Namnet* på DNS, *Natta syng sine songar* på Rogaland Teater og *Draum om høsten* på

Nationaltheatret. I 2003 representerte han Norge på quadriennalen i Praha med scenografien til *Namnet*, *Natta syng sine songar* og *Sonen*. Han har samarbeidet tett med regissørene Kai Johnsen og Alexander Mørk-Eidem, koreografen Ingun Bjørnsgaard og med en rekke frigrupper innen dans og teater. I 2011 ble han tildelt den danske Reumertprisen for scenografien til *Hellig3kongersaften* på Aalborg Teater. På teatret på Engen kjenner vi ham godt fra *Jenta i sofaen* (2003), *Mein Kampf* (2004), *Den stundesløse* (2006), *Landskap og Elskeren* (2006) og *Min familie* (2010), og han er i 2012 aktuell med *Blackbird* og *En midtsommernattsdrøm* på DNS.

BLACKBIRD

Av David Harrower

Oversetter:

VICTORIA MEIRIK

Regissør:

ANDERS DALE

Scenograf/kostymedesigner:

OLAV MYRTVEDT

Lysdesigner:

EINAR BJARKØ

Maskør:

JILL ALRÆK

Dramaturg:

SOLRUN TOFT IVERSEN

Med:

UNA:

RENY MARIE G. FOLGERØ

RAY:

BJØRN WILLBERG ANDERSEN

TOMINE MIKKELINE EIDE / MARTHE MALMEDAL

Teaterforlag:

Columbine Teaterforlag

Inspisient:

Kjell Arve Vorland

Lydtekniker:

Tor Endre Kalvenes

Rekvisitør:

Dorthe Keyser

Sceneteknisk kontakt:

Bjørn Rune Berg Larsen/

Nils Narum-Salomonsen

Sufflør:

Astrid Strand Myhren

Dekor og kostymer er produsert på Den Nationale Scenes verksteder.

Forestillingen varer i 1 time og 15 minutter, uten pause.

Det er ikke tillatt å fotografere, filme eller å gjøre lydopptak under forestillingen.

Premiere på Lille Scene 4. februar 2012

DNS DEN
NATIONALE
SCENE

AS Den Nationale Scene, Pb 78, Sentrum, 5803 Bergen, Tlf: 55 60 70 80, www.dns.no

Ansvarlig utgiver: Agnete G. Haaland | Redaktør: Ole Friele jr. | I redaksjonen: Ole Friele jr., Tove Jensen Holmås, Lina Vinje, Solrun Toft Iversen og Anders Dale. | Scenefoto: Marit Anna Evanger |

Portrettfoto: Fredrik Arff | Grafisk utforming: Eva Tuft Design

Program nr. 2 - 2012 Kr. 20,-

DNB

Bergens Tidende

Scandic
NEPTUN